

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Landbruksdirektoratet
Postboks 1450 Vika
0116 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/1417-4

21. desember 2020

Fastsettelse av nye prisnedskrivningssetter for 2021

Landbruks- og matdepartementet har fastsatt nye tilskuddssatser i forskrift av 10. juni 2009 nr. 636 om råvareprisutjevning for bearbejdede landbruksvarer (heretter kalt RÅK-tilskuddsforskriften).

Endringene trer i kraft 1. januar 2021.

Vi ber om at Landbruksdirektoratet informerer berørte aktører om endringene på en hensiktsmessig måte.

1. Høring av forslagene

Departementets forslag til nye tilskuddssatser ble presentert i høringsbrev datert 24. november 2020. Høringsbrevet ble sendt til 10 høringsinstanser, og publisert på departementets nettsider.

Fristen for skriftlige innspill var satt til 8. desember 2020. I tillegg ble det avholdt et høringsmøte den 4. desember 2020. På høringsmøtet 4. desember 2020 deltok Hoff SA, Norges Bondelag, Norsk Landbrukssamvirke, Tine SA og Landbruksdirektoratet. I tillegg ble det avholdt et ekstra høringsmøte 7. desember 2020 der NHO Mat og Drikke, Orkla ASA og Landbruksdirektoratet deltok.

I etterkant har departementet mottatt skriftlige innspill fra Tine SA og Orkla ASA.

Høringsinstansene har i hovedtrekk sagt seg enig i prisgrunnlaget som er lagt til grunn for de foreslåtte satsene, og stilt seg positive til satsforslagene. Tine SA og Orkla ASA har fremmet

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Siv Tanja Durteste
22 24 92 69

innspill knyttet til satsberegningene for enkelte meieriråvarer og kjøttråvarer. Disse innspillene vil bli nærmere kommentert nedenfor.

2. Nye prisnedskrivningssatser for 2021

Valutakurs

Internasjonale priser innhentes i euro. Valutakurs benyttes for å regne om internasjonale priser til norske kroner. Valutakursen påvirker dermed nivået på prisnedskrivningssatsene.

De senere årene har departementet benyttet en modell som både tar hensyn til utviklingen i valutakurs det siste året og forventet valutakurs fremover. Denne modellen ble også lagt til grunn for forslaget til satsene for prisnedskrivning for 2021. Departementet foreslo å benytte en valutakurs på 10,64 EUR/NOK. Kursen er basert på informasjon og prognoser hentet fra Norges Bank, Nordea og DNB.

Ingen av høringsinstansene hadde merknader til departementets forslag.

Departementet har lagt til grunn **10,64 EUR/NOK** for beregningen av prisnedskrivningssatser for 2021.

Meieriråvarer

Slik det fremgår av høringsnotatet har de internasjonale meieriprisene i stor grad stabilisert seg igjen etter koronautbruddet tidligere i år. I mars fikk meieriråvarene et prishopp omregnet til norske kroner som følge av rekordsvak kronekurs. Dette ble etterfulgt av en kraftig prisnedgang internasjonalt på de fleste meieriråvarene. Bakgrunnen for prisnedgangen var at koronakrisen traff EU samtidig med et sesongmessig høyt produksjonsnivå av melk. Meieriprisene har i løpet av sommeren og høsten beveget seg mot samme nivå som før koronautbruddet. Prisen på melkepulver ser nå ut til å ha stabilisert seg på et mer normalt nivå. Smørprisen i EU har økt betydelig som følge av at høy pris på fløte gjør at det blir produsert mindre smør. Etterspørselen i EU etter de ostetyperne som industrien i hovedsak benytter, har på sin side vært relativt stabil i 2020, noe som har gitt stabile ostepriser målt i euro.

De norske prisene påvirkes i hovedsak av målprisendringer og av satsendringer i prisutjevningsordningen for melk.¹ De norske prisene på melkepulver har gått ned fra forrige satsfastsettelse, som følge av økt tilskudd i prisutjevningsordningen for melk. Prisen på norsk smør og norsk ost har derimot økt siden forrige satsfastsettelse.

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringsbrevet følgende satser for meieriråvarer i 2021:

¹ I jordbruksforhandlingene ble det vedtatt at målprisen på melk ikke ble endret i 2020.

NR	Råvare	Gjeldende sats 2020	Forslag ny sats 2021
1100	Helmelk flytende	2,80	2,10
1200	Skummet melk flytende	2,30	2,40
1300	Yoghurt	5,20	4,50
1500	Kondensert melk fet	3,20	1,80
1550	Kondensert melk mager	2,60	1,40
1600	Helmelkpulver 28%	6,20	4,50
1601	HMP 28 % til iskrem	0,00	0,00
1650	Melkepulver 20%	6,00	4,10
1651	Melkepulver 20% til iskrem	0,00	0,00
1700	Skummetmelkpulver	13,00	9,10
1701	SMP til iskrem	0,00	0,00
1750	Yoghurtpulver	0,00	0,00
2100	Fløte	16,60	14,00
2101	Fløte til iskrem	0,00	0,00
2300	Rømme	13,90	11,40
2400	Helmelkpulver 35%	16,40	11,40
2440	Fløtepulver 42%	20,20	15,10
2450	Fløtepulver 55%	16,30	0,00
3200	Mysepulver	6,80	7,20
3201	Mysepulver til iskrem	0,00	0,00
5100	Smør	12,60	7,20
5101	Smør til iskrem	0,00	0,00
5300	Smørrolje	15,70	9,20
6100	Ost	11,50	11,70

Tine SA har i sitt hørings svar bedt om at det gis kompensasjon gjennom prisnedskrivning for råvarer til produksjon av iskrem, ettersom råvareprisulempen for disse råvarene per kilo ferdigvare er større enn tollsatsen. Tine SA anslår at differansen utgjør så mye som 20 % av tollsatsen. Samtidig mener Tine SA at det ligger an til en importøkning for iskrem (varenummer 2105.0010/20) på om lag 30 % basert på importutviklingen per 3. kvartal. Tine SA ber derfor om at prisnedskrivning innføres for å bidra til at norskprodusert iskrem vil klare seg bedre i konkurransen mot importerte alternativer.

Departementet følger med på konkurransesituasjonen for iskrem fra år til år. Det har ikke vært sats på meieriråvarer til iskrem siden 2010. Hvorvidt det skal gjeninnføres prisnedskrivningstilskudd til iskrem avhenger av flere forhold, blant annet prisdifferansen mellom meieriråvarer i Norge og utlandet, og også importkonkurransen. I 2020 har importen av iskrem økt, men det har også vært økning i norsk produksjon.

Det er en fast nedsatt tollsats på iskrem, slik det går fram av vedlegget til RÅK-importforskriften. Dette innebærer at all iskrem får den samme tollsatsen ved import, uavhengig av faktisk råvareinnhold. Hvorvidt den faste tollsatsen på iskrem kompenserer for forskjeller i råvarepriser avhenger således direkte av råvareinnholdet i iskremen. Dagens prisbilde for råvarene er slik at en iskrem med høyt innhold av en råvare som fløte, kan ha noe underkompensasjon, dvs. at tollsatsen ikke dekker forskjellen i råvarepris. For en iskrem med lavt innhold av slik råvare kan derimot tollsatsen kompensere for forskjellen i råvarepris, og det vil ikke være grunnlag for å gi prisnedskrivning. Med et slikt sammensatt bilde har departementet konkludert med at det ikke vil bli gitt prisnedskrivning til iskrem fra 1. januar 2021. Konkurransesituasjonen for iskrem vil imidlertid bli vurdert nærmere i virkemiddelvurderingen før jordbruksforhandlingene i 2021.

Tine SA mener videre at internasjonal pris på SMP kan være satt for høyt, og at man kan forvente et prisfall i løpet av våren 2021. Det vises til at India skal sende en stor mengde SMP ut på verdensmarkedet med eksportstøtte. Det er forventet at 50 000 tonn SMP vil bli lagt ut på markedet før april 2021. Ettersom det ikke er utsikter til økt avsetning, og dette er en svært lagringsdyktig vare, mener Tine SA at det må forventes et prisfall på SMP.

Departementet er kjent med at India har store mengder SMP på lager, som de planlegger å eksportere i 2021. India har imidlertid ikke rettigheter gjennom WTO-avtalen til å benytte seg av denne typen eksportstøtte, og har blitt konfrontert med dette i WTO. Departementet legger til grunn at India ikke bryter sine internasjonale forpliktelser, og at mulig økning i eksportvolumet fra India derfor ikke vil påvirke internasjonale priser på SMP i vesentlig grad. Det har heller ikke vært noen prisreduksjoner i markedet etter at satsene ble sendt på høring.

Orkla ASA har på sin side fremmet innvendinger knyttet til beregningen av gjennomsnittlig internasjonal pris for melkepulver. Orkla ASA viser til at departementet har lagt til grunn en internasjonal pris på 28,80 kr/kg for HMP, mens deres gjennomgang av priskildene viser en gjennomsnittspris på 28,58 kr/kg. Tilsvarende har departementet lagt til grunn en gjennomsnittlig internasjonal pris på 22,80 kr/kg for SMP, mens Orkla ASA's noteringer viser en gjennomsnittspris på 22,73 kr/kg. Orkla ASA har ingen innvendinger mot den foreslåtte satsen for HMP, men mener at satsen for SMP bør reduseres med 3,70 kr/kg og ikke 3,90 kr/kg slik departementet har foreslått.

Departementet har kontrollert prisene som er benyttet i satsberegningene, og sammenlignet disse med de prisene Orkla ASA har oppgitt i sitt høringssvar. Forskjellen i internasjonal pris på SMP skyldes at beregningene er foretatt med to desimaler, og ikke fire slik Orkla ASA har benyttet. Videre er det noen øre differanse i den norske prisutviklingen departementet har fått rapportert, sammenlignet med det Orkla ASA oppgir i sitt innspill. Departementet holder fast på gjeldende beregningsmetode, og det er derfor ikke grunnlag for å endre satsberegningen for SMP. Departementet vil for ordens skyld bemerke at forskjellen i internasjonal pris på HMP også skyldes ulik avrunding, i tillegg til at Orkla ASA sammenligner beregnet gjennomsnittspris for HMP 26 % med departementets beregning av

prisen på HMP 28 %. Videre er det også her noen øre i differanse på den norske prisutviklingen.

Orkla ASA har også spilt inn at de mener at den foreslåtte satsen for ost må være feil. De viser til at deres gjennomgang av priskildene for ost viser en gjennomsnittlig internasjonal pris 37,22 kr/kg, og ikke 37,60 kr/kg som departementet har lagt til grunn.

Departementet har sammenlignet prisinformasjonen Orkla ASA har sendt inn med de internasjonale prisene som ligger til grunn for satsberegningen. Prisene på Cheddar og Emmentaler er like, mens for Gouda er det en liten differanse. Forskjellen ligger i at departementet benytter prisen på "brotware" (oppskåret) og ikke "block" (hjul/blokk) for Gouda. Dette har vært praksis siden 2011, og departementet ser ikke grunn til å endre prisgrunnlaget ved denne satsfastsettelsen.

Orkla ASA har også tatt opp spørsmålet om hvilke typer ost som skal danne grunnlaget for satsfastsettelsen. Det vises til at den internasjonale prisen er beregnet på grunnlag av ostene Emmentaler, Gouda og Cheddar, mens den norske prisen er beregnet på grunnlag av Norvegia og Jarlsberg. Etter Orkla ASA sin oppfatning må man sammenligne like typer ost i Norge og i EU. Det vises til at Tine SA har gjenopptatt produksjonen av norsk Cheddar, og Orkla ASA har nå begynt å benytte Cheddar i deler av sin pizzaproduksjon. Det vises til at Cheddar er priset høyere enn de ostetyper som i dag benyttes i beregningen av norske priser, og det bes derfor om at Cheddar inkluderes i beregningen av den norske prisen.

Som representativ pris for norsk ost benytter departementet et gjennomsnitt av prisen på Jarlsberg og Norvegia. Det brukes også ost av annen kvalitet og pris i produksjonen av norske RÅK-varer, både billigere og dyrere ost (herunder Cheddar) enn prisen som er lagt til grunn for satsfastsettelsen. I produksjonen av pizza er Jarlsberg klart dominerende. Departementet kan ikke se at det er grunnlag for å endre hvilke ostetyper som danner grunnlaget for beregning av satsen på ost.

Departementet fastsetter prisnedskrivningssatsene for meieriråvarer som foreslått i høringsnotatet.

Kjøttråvarer

Som omtalt i høringsnotatet har det vært relativt små endringer i den internasjonale prisen på storfekjøttssortering 14 % siden forrige satsfastsettelse. Den internasjonale prisen på svinekjøttssortering 23 % og fjørfekjøtt har derimot sunket betydelig siden forrige fastsettelse. Den lave prisen på svinekjøttssortering i EU skyldes bl.a. funn av afrikansk svinepest i Tyskland i september, som har ført til usikkerhet i markedet. Prisen på fjørfe er påvirket av utbruddet av fugleinfluenza i Polen og generelt økt produksjon i EU. Verdensmarkedsprisen på fårekjøtt er på sin side fortsatt høy. Norske priser på storfekjøttssortering 14 %, norsk svinekjøttssortering 23 % og fårekjøttssortering har alle økt siden forrige satsfastsettelse. Den norske prisen på fjørfekjøtt har sunket noe i samme periode.

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringen følgende satser for råvarer av kjøtt i 2021:

NR	Råvare	Gjeldende sats 2020	Forslag ny sats 2021
70750	Svinekjøttssortering 23%	0,00	0,00
71400	Storfekjøttssortering 14%	27,20	29,70
73000	Fårekjøttssortering 25%	0,00	0,00
74000	MUK-fjørfe	5,20	4,80
74200	Fjørfe, annet enn MUK-fjørfe	16,00	20,90

Orkla ASA har i sitt høringssvar vist til at deres innkjøpspriser for kjøttssortering fra leverandører i Europa, viser at det har vært en reduksjon i EU-prisene på storfekjøttssortering og svinekjøttssortering de siste månedene, spesielt i perioden september til november. Det bes om at departementet hensyntar dette ved satsfastsettelsen.

Til dette vil departementet bemerke at prisinformasjonen Orkla ASA oppgir kun viser til endringen i prisene, og ikke selve prisnivået. Departementet merker seg at Orkla ASA viser til en prisøkning på storfekjøttssortering per september sett i forhold til forrige satsfastsettelse, og videre at det deretter kom en prisnedgang utover høsten. I de prisene departementet benyttet i beregningen av foreslått sats, var det lagt til grunn en prisnedgang allerede i september. Denne prisnedgangen innebar en satsøkning allerede i høringforslaget. Departementet har siden hentet inn nye priser på storfekjøttssortering, både i oktober og november. Disse innhentingene viser at prisen på storfekjøttssortering er relativt stabil, men at det har vært en svak prisøkning siden forslaget ble sendt på høring. En prisøkning internasjonalt tilsier i utgangspunktet redusert sats, men ettersom endringen er beskjeden, velger departementet å fastsette satsforslaget som ble sendt på høring.

Departementet har fulgt med på internasjonal prisutvikling på svin etter at satsene ble sendt på høring, og er kjent med at prisen på svinekjøttssortering har fortsatt å falle i EU. Dette skyldes i hovedsak stopp av all eksport fra Tyskland til Kina, som følge av utbruddet av afrikansk svinepest. Med utgangspunkt i prisutviklingen for svinekjøttssortering internasjonalt fastsettes PNS-satsen for svinekjøttssortering 23 % til 3,80 kr/kg i 2021.

For resterende kjøtt råvarer fastsettes prisnedskrivningsattsene som foreslått i høringnotatet.

Eggråvarer

Som vist til i høringen har prisene på egg og eggprodukter internasjonalt sunket siden forrige satsfastsettelse, spesielt pulverråvarene, og er tilbake på et mer normalt nivå etter prisøkningen i våres. De norske prisene har økt siden forrige satsfastsettelse.

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringen følgende satser for råvarer av egg i 2021:

NR	Råvare	Gjeldende sats 2020	Forslag ny sats 2021
11100	Heleggmasse	9,40	10,50
11200	Heleggpulver	22,00	28,90
12100	Eggeplomme konservert	0,00	0,00
12200	Eggeplommepulver	1,50	7,60

Departementet konstaterer at ingen av høringsinstansene har hatt motforestillinger til satsforslaget, og departementet har derfor fastsatt satsene som foreslått i høringsnotatet.

Potetråvarer

Som omtalt i høringsnotatet har verdensmarkedsprisen på glukose økt litt siden forrige satsfastsettelse, mens prisen på norsk glukose er uendret. For råvaren potetstivelse og råvaren mel og flak av poteter har internasjonale priser sunket siden forrige satsfastsettelse. Norske priser for disse råvarene har vært uendret.

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringen følgende satser for potetråvarer i 2021:

NR	Råvare	Gjeldende sats 2020	Forslag ny sats 2021
30100	Poteter	0,00	0,00
31200	Mel og flak av poteter	9,30	10,60
32100	Potetstivelse	2,70	3,10
40200	Glukose, glukosesirup (dekstrose)	3,00	2,90

Det var ingen merknader til departementets forslag i høringen, og departementet har derfor fastsatt satsene som foreslått i høringsnotatet.

Med hilsen

Henrik Einevoll (e.f.)
avdelingsdirektør

Siv Tanja Durteste
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer